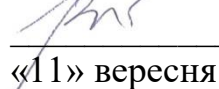

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»**

Кафедра філософії

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри**

О.С.Висоцька
«11» вересня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ»

**Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)**

Дніпро – 2019

Робоча програма «Філософія» для студентів за напрямом підготовки 28 Публічне у правління та адміністрування, спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

Розробники: Висоцька О.Є., доктор філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії; Романенко М.І., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії

Протокол від «11» вересня 2019 року №2

Завідувач кафедри філософії

О.Є.Висоцька

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Публічне у правління та адміністрування	заочна форма навчання
	Напрямок підготовки 28 Публічне у правління та адміністрування	
Модулів – 1	Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування	Нормативна
Змістових модулів – 3		Рік підготовки
Загальна кількість годин – 90		1-й
		Семестр
Усього годин для заочної форми навчання: аудиторних – 10 самостійної роботи студента – 80	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	1-й
		Лекції
		6 год.
		Практичні, семінарські
		4 год.
		Самостійна робота
		80 год.
Вид контролю:		
диф. залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є розвинути у студентів навички самостійних наукових пошуків щодо оволодіння уявленнями про проблематику та мову філософії, її методи, поняття та категорії, про історію філософії, її підхід до вирішення сучасних глобальних та світоглядних проблем.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є:

- засвоєння студентами предмета, призначення та основних функцій філософії, її методів, понять та категорій;
- розуміння сутності різних історичних способів філософування;
- виховання культури філософського мислення та формування основ теоретичного мислення;
- формування навичок критичного мислення та відповідальної інтелектуальної культури;

- формування вміння аргументовано висловлювати власні думки і толерантно сприймати інші.

Кваліфікаційні вимоги до студентів

В результаті засвоєння навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до проведення досліджень на професійному рівні;
- здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання;
- здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

професійні:

- здатність науково обґрунтовано застосовувати теоретичні та емпіричні методи дослідження, власну наукову ерудицію для аналізу, узагальнення, оцінки наукових гіпотез;
- уміння формулювати та ініціювати нові ідеї, формулювати їх мету, завдання, розраховувати обсяг необхідних ресурсів;
- вирішувати практичні завдання у професійній діяльності;
- працювати із літературними джерелами, виступати із доповідями, демонструючи знання, отримані на лекції та під час самостійної підготовки, брати участь у дискусіях.

Програмні результати навчання:

- Оволодіння навичками системного мислення.
- Оволодіння навичками наукового аналізу та синтезу.
- Оволодіння навичками критичного мислення.
- Оволодіння навичками колективної роботи.
- Критично використовувати світоглядні теорії та засвоєні теоретичні знання при розв'язанні соціально-професійних завдань, обирати й використовувати відповідні засоби для побудови технологій навчання; правильно визначати цілі власної професійної діяльності.
- Вміння упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають знати:

- сутність філософського знання у сучасній культурі та духовному житті;
- визначення світогляду, його структурні елементи й історичні типи, особливості зв'язку світогляду з філософією;
- структуру філософського знання і відповідні ключові проблеми, поняття і концепти;
- характеристику основних функцій філософії;
- ключові пункти поняттєво-категоріального апарату історико-філософського знання;
- основні філософські вчення, школи, напрямки та концепції.

В результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти повинні уміти:

- розрізняти філософський спосіб мислення від повсякденного;
- вміти використовувати філософські методи дослідження у своїй науковій, суспільно-політичній та громадській діяльності;
- аргументовано брати участь у дискусії й послуговуватися посиланнями на першоджерела;
- пояснювати роль і значення філософії у процесі історичного розвитку людини.

3. Програма навчальної дисципліни

Навчальний процес згідно з програмою навчальної дисципліни «Філософія» здійснюється у таких формах: лекційні та семінарські заняття, виконання індивідуального завдання, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання змістовних модулів.

Змістовий модуль 1. Предмет та основні функції філософії

Тема 1. Предмет філософії.

Світогляд. Структура світогляду: світорозуміння, світовідчуття, світовідношення. Історичні типи світогляду: міф, релігія, науковий та філософський світогляди. Поняття філософії. Чим філософія відрізняється від інших типів світогляду. Етимологія поняття філософія. Філософія – любов людини до знань, мудрості, істини. Головні філософські питання. Основні філософські підходи до пізнання: матеріалізм, ідеалізм, агностицизм. Основні функції філософії: світоглядна, методологічна, критична, ціннісно-культурна. Специфіка філософського мислення. Теоретична та практична значущість філософії. Місце та роль філософії в сучасному соціокультурному просторі.

Тема 2. Філософія і наука.

Філософія як інтегральний тип знання. Наукове пізнання. Відмінності між наукою та філософією. Критерії науковості знання. Наукове, ненаукове та позанаукове знання. Специфіка та структура наукового знання. Наукова картина світу. Пізнання і творчість.

Змістовий модуль 2. Розвиток філософії: історичні типи філософствування

Тема 3. Еволюція філософського знання.

Основні етапи розвитку філософії. Класифікація історичних типів філософствування: домодерна, модерна та постмодерна філософія. Історичні передумови виникнення філософії. Філософія і міфологія. Філософія і релігія. Давньосхідна філософія. Давньозахідна філософія (антична). Середньовічна філософія. Філософія епохи Відродження. Філософія Просвітництва.

Класицизм. Некласична філософія: марксизм та неомарксизм; філософія життя; екзистенціалізм; структуралізм; феноменологія; неокантіанство; позитивізм та неопозитивізм; структуралізм; аналітична філософія; прагматизм; фрейдизм та психоаналітична філософія. Постструктуралізм. Постпозитивізм. Франкфуртська школа. Постмодернізм. Пост-постмодернізм. Транс-модернізм.

Тема 4. Домодерна філософія.

Давньосхідна філософія. Давньоіндійська філософія: Веди, Упанішади, філософія локаяти (чарваки), джайнізму, міманси, веданти. Філософія Будди. Особливості філософії у Стародавньому Китаї. Даосизм та конфуціанство.

Давньозахідна філософія (антична). Космоцентричний характер давньогрецької філософії. Іонійська (мілетська) натурфілософія: Фалес, Анаксимандр, Анаксімен. Геракліт з Ефесу: діалектика, вчення про логос. Піфагор та піфагорейський союз – число, як засада буття. Філософія елеатів: Ксенофан, Парменід, Зенон з Елеї. Античний атомізм – філософія Левкіппа й Демокріта. Софісти. Філософія та метод Сократа. Вчення Платона про пізнання, суспільство й державу. Вчення Арістотеля про форму та матерію (душу й тіло), про державу та суспільство. Філософія Давнього Риму: стоїки, епікурейці, скептики, неоплатоніки.

Середньовічна філософія. Культурно-історичні передумови формування середньовічної філософії, її теологічний вимір. Проблема душі і тіла, розуму та свободи волі. Віра й розуміння у творах Отців церкви. Апологетика, примат віри. Патристика: західна – Юстин, Таціан, Іринеї, Тертуліан, Блаженний Августин, Боецій; східна – Максим Сповідник, Іван Дамаскін, Михайло Псел, Іван Італ. Схоластика: Йоан Скот Еріугена. Вчення про універсалії. Номіналізм (Оккам) і реалізм (Ансельм Кентерберійський.). П'єр Абеляр. Фома Аквінський. Томізм і проблема гармонії віри й розуму.

Тема 5. Модерна філософія.

Філософія епохи Відродження. Антропоцентричний та гуманістичний характер філософії епохи Відродження. Натурфілософія Відродження, пантеїзм, геліоцентризм та вчення про нескінченність Всесвіту (Н. Кузанський, Н.Копернік, Дж. Бруно, Г. Галілей).

Наукова революція XVII ст. та її роль у створенні механіко-матеріалістичної картини світу (І. Ньютон). Формування нової парадигми філософування. Характерні риси філософії Нового часу. Проблема методу пізнання у філософії Ф.Бекона і Р. Декарта. Емпіризм і раціоналізм. Проблема субстанції й пізнання у філософії Б. Спінози, Г. Ляйбніца. Суб'єктивно-ідеалістична філософія Д.Берклі, Д. Юма. Філософський раціоналізм Рене Декарта.

Філософія Просвітництва. Сенсуалізм Д. Локка. Теорія «договірної держави» Т. Гоббса. Проблема людини у філософії Просвітництва (Ш. Монтеск'є, Ф. Вольтер, Ж.-Ж. Руссо). Французький матеріалізм XVIII ст. (Ж. Ламетрі, К.Гельвецій, П. Гольбах, Д. Дідро).

Класицизм. Історичні передумови формування класичної німецької філософії. Система критичної філософії І. Канта як засновника класичної

філософії. Докритичний та критичний періоди у філософії Канта. Вчення про “речі у собі” як основу теорії пізнання. Агностицизм. Трансцендентальна естетика – вчення про простір і час. Розсудок і розум. Вчення про ідеї. Антиномії чистого розуму. Система суб'єктивного ідеалізму Йогана Фіхте. Натурфілософія Ф.Шеллінга. Система абсолютного ідеалізму Г.Гегеля. «Феноменологія духу» як теорія пізнання. Діалектичний метод. «Наука логіки» Гегеля як теорія мислення.

Екзистенційна філософія (С. К'єркегор, М. Гайдеггер, К. Ясперс, Ж.-П. Сартр, А. Камю). Філософія життя – А.Шопенгауер, Ф.Ніцше, А.Бергсон. Філософія позитивізму. О.Конт. Філософія прагматизму - Ч. Пірс, Д. Дьюї. Основні проблеми, порушені філософією життя. Ф.Ніцше як фундаментальний представник даного напрямку. Основні віхи життя і творчості. Поняття про надлюдину. Етика Заратустри. Трактатування тези: «Бог помер».

Тема 6. Постмодерна філософія.

Постструктуралізм. Постпозитивізм. Франкфуртська школа. Постмодернізм. Пост-постмодернізм. Транс-модернізм. Жан Франсуа Ліотар, Жан Бодрийяр, Жиль Дельоз, Мішель Фуко, Джанні Ваттімо.

Змістовий модуль 3. Основні проблеми філософії

Тема 7. Онтологічні проблеми філософії

Категорія буття: зміст і специфіка. Буття як реальність та абстракція. Буття матеріального світу та людського духу. Жива й нежива природа, їх єдність, розбіжність і взаємозв'язок. Буття людини, специфіка людського буття. Буття ідеального та духовного. Буття свідомого й несвідомого. Буття соціального як єдність індивідуального та суспільного буття. Буття та субстанція. Дуалізм, монізм, плюралізм. Поняття буття матерії – неживої, живої та соціально організованої. Поняття про рух і розвиток. Поняття простору та часу.

Тема 8. Гносеологічні проблеми філософії

Пізнання як специфічна форма ставлення людини до світу. Генеза поглядів на проблему пізнання у процесі розвитку філософії. Поняття знання і пізнання. Теоретичне і практичне, раціональне і чуттєве знання. Суб'єкт та об'єкт пізнання. Проблема істини. Концепції істини. Об'єктивність істини. Взаємозв'язок абсолютної та відносної істини. Історико-філософський огляд гносеологічної проблематики.

Тема 9. Філософське осмислення людини та суспільства: цінності, культура, історія.

Цінності як визначальні характеристики людського буття. Людина у системі цінностей. Цінності як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору. Цінність та сенс життя. Компоненти ціннісного вибору: переживання, потреби, емоції, віра, воля, ідеал. Цінності як регулятор поведінки людини. Базові цінності людського буття. Істина, добро, краса.

Філософська антропологія в системі філософського знання. Людина в історії філософії. Природне (біологічне) в людині. Людина як складова частина

природи. Культура як феномен людського буття. Духовне життя людини. Проблема свідомості людини. Сутність людини. Людина як єдність біологічного й соціального.

Поняття суспільства та держави. Предмет, об'єкт та методи соціальної філософії. Поняття та структура суспільної свідомості. Системність суспільства. Основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок. Аспекти співвідношення людини і суспільства. Сутність та основні завдання філософії історії. Філософські проблеми публічного управління.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	усього	у тому числі			
л		с	п	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Предмет та основні функції філософії					
Тема 1. Предмет філософії.	14	2			12
Тема 2. Філософія і наука.	12				12
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	26	2			24
Змістовий модуль 2. Розвиток філософії: історичні типи філософствування					
Тема 3. Еволюція філософського знання.	18	2			16
Тема 4. Домодерна філософія.	7		1		6
Тема 5. Модерна філософія.	7		1		6
Тема 6. Постмодерна філософія.	7				7
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	39	2	2		35
Змістовий модуль 3. Основні проблеми філософії					
Тема 7. Онтологічні проблеми філософії	8	1			7
Тема 8. Гносеологічні проблеми філософії	8	1			7
Тема 9. Філософське осмислення людини та суспільства: цінності, культура, історія.	9		2		7
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	25	2	2		21
Усього годин	90	6	4		80

5. Темі лекцій за планом

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лекція 1. Предмет філософії. 1. Світогляд. Структура світогляду. Історичні типи світогляду 2. Поняття філософії. Головні філософські питання. 3. Основні функції філософії. Місце та роль філософії в сучасному соціокультурному просторі.	2
2	Лекція 2. Еволюція філософського знання.	2

	1 Основні етапи розвитку філософії. Класифікація історичних типів філософствування. 2. Домодерна філософія. 3. Модерна філософія. 4. Постмодерна філософія.	
3	Лекція 3. Основні проблеми філософії 1. Онтологічні проблеми філософії. 2. Гносеологічні проблеми філософії.	2
	Всього	6

6. Теми семінарських занять

На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у відповідний журнал. Отримані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінарське заняття № 1. Домодерна та модерна філософія. 1. Давньосхідна філософія. 2. Давньозахідна філософія (антична). 3. Середньовічна філософія. 4. Філософія епохи Відродження та Нового часу. 5. Класицизм та некласична філософія.	2
2	Семінарське заняття № 2. Філософське осмислення людини та суспільства: цінності, культура, історія. 1. Цінності як визначальні характеристики людського буття. Людина у системі цінностей. 2. Філософська антропологія в системі філософського знання. Людина в історії філософії. Природне (біологічне) в людині. Людина як складова частина природи. Культура як феномен людського буття. 3. Поняття суспільства та держави. Предмет, об'єкт та методи соціальної філософії. Поняття та структура суспільної свідомості. Системність суспільства. Основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок. Аспекти співвідношення людини і суспільства. Сутність та основні завдання філософії історії. 4. Філософські проблеми публічного управління.	2
	Всього	4

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента над засвоєнням навчальної дисципліни є необхідним елементом ефективного формування компетентностей та включає вивчення і конспектування питань, що винесені на самостійне опрацювання, критичне осмислення основних термінів та понять за темами дисципліни, підготовка до доповідей, виступів на семінарських заняттях. За кожною з тем передбачено вивчення теоретичних питань, що вимагає від студентів роботи не тільки над навчально-методичною літературою, а й над матеріалами періодичних видань та законодавчими і нормативними актами. Крім опрацювання джерел самостійна робота передбачає підготовку студентом усної або письмової доповіді (есе) до Теми 3 (оцінюється додатково).

Мета самостійної роботи – відповідним комплексом заходів забезпечити регулярну і ефективну самостійну роботу студентів над вивченням дисципліни «Філософія».

Перелік питань для самостійного опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет філософії.	12
2	Тема 2. Філософія і наука.	12
3	Тема 3. Еволюція філософського знання (<i>Підготовка усної або письмової доповіді (есе) «Філософські персоналії та їх вплив на сучасність»</i>).	16
4	Тема 4. Домодерна філософія.	6
5	Тема 5. Модерна філософія.	6
	Тема 6. Постмодерна філософія.	7
6	Тема 7. Онтологічні проблеми філософії	7
7	Тема 8. Гносеологічні проблеми філософії	7
8	Тема 9. Філософське осмислення людини та суспільства: цінності, культура, історія.	7
	Разом	80

8. Індивідуальне завдання – не передбачено

9. МКР – не передбачено

10. Методи навчання

Словесні: лекція (інформаційна, проблемна, з елементами бесіди, з розбором конкретних ситуацій), навчальна дискусія.

Наочні: спостереження, ілюстрування.

Практичні: вправи різних типів, ситуативне моделювання.

Репродуктивні: відтворення, катехізична бесіда.

Методи за логікою руху змісту навчального матеріалу: дедуктивні, індуктивні, конкретизація.

Методи стимулювання та мотивації навчання: дискусії (пізнавальні, навчальні), аналіз виробничих ситуацій, імітаційні вправи, рольове та ігрове моделювання.

11. Методи контролю

Опитування.

Усний індивідуальний і фронтальний контроль.

Контрольно-корекційна бесіда.

Взаємоконтроль (взаємооцінювання).

Самоконтроль: рефлексія, самооцінювання, рецензування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
5	5	30	15	15	5	5	5	15	

13. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
67-74	задовільно	
60-66		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Накопичення балів студентами відбувається у період вивчення дисципліни на підставі проведення викладачем двох основних видів контролю:

поточного (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу в обсязі певної теми чи окремого розділу) та підсумкового (залік за сумою балів самостійної та практичної роботи).

14. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів

Усна відповідь студента на семінарському занятті (до 9 балів)

9-8 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

7-6 балів отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;

5-4 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки;

3-2 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

1 - бал отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Доповнення відповіді:

1 бал – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми;

0,5 бала отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до відповідаючого:

1 бал - отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми;

0,5 бала - отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем розглядуваної теми.

Критерії оцінювання самостійної роботи

1. Словник основних понять з теми (за різними літературними джерелами з використанням першоджерел – не менше 2 визначень з кожного поняття з вказівкою джерела).

Максимальна кількість балів – 5.

5 балів – надано 10 понять або більше за вимогами;

4 бали – надано 8 – 9 понять за вимогами;

3 бали – надані поняття без вказівок джерел або їх всього 6 –7;

2 бали – надані поняття з одного джерела або їх всього 4 –5;

1 бал – поняття переписані з конспекту.

2. **Есе** - це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета есе – це самостійне викладення студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання (до 25 балів за роботу):

20-25 балів - представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на теоретичному рівні, в зв'язках і з обґрунтуваннями, з коректним використанням філософських термінів і понять в контексті відповіді; надана аргументація своєї думки з опорою на факти суспільного життя або особистий соціальний досвід.

14-19 балів - представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита з коректним використанням філософських термінів і понять в контексті відповіді (теоретичні зв'язку і обґрунтування не присутні або явно не простежуються); представлена аргументація своєї думки з опорою на факти суспільного життя або особистий соціальний досвід;

7-13 балів - представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні філософських термінів; представлена аргументація своєї думки з опорою на факти суспільного життя або особистий соціальний досвід без теоретичного обґрунтування;

1-6 балів - не представлена власна точка зору (позиція, відношення) при розкритті проблеми, проблема розкрита на побутовому рівні; аргументація своєї думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми.

0 балів – робота не здана.

Всього за самостійну роботу студент може отримати 70 балів.

15. Академічна доброчесність

При вивченні навчальної дисципліни «Філософія» студент повинен знати, що її викладання ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

За порушення академічної доброчесності *здобувачі освіти* можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

16. Методичне забезпечення

1. Конспекти лекцій та презентації з дисципліни на електронних носіях.
2. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи студентів на електронних носіях.
3. Нормативні документи Міністерства освіти і науки України.
4. Засоби контролю й самоконтролю на електронних носіях.
5. Комплекс літератури з дисципліни.

17. Рекомендована література

Базова

1. Бондаревич І. Філософія: діалог мислителів, епох, цивілізацій: навч. посібн. / І.М. Бондаревич. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2012. – 251 с.
2. Іванова К. Філософія: кредитно-модульний курс: підручн. для студентів вищих навч. закладів / К.А. Іванова ... [та ін.]; за заг. ред. К.А. Іванової. – Х.: НФаУ: Золоті сторінки, 2014. – 472 с.
3. Кулик О. Філософія: навч. посібн. для вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації / О.В. Кулик. – Дніпропетровськ: Монолит, 2013. – 690 с.
4. Лаппо В. Філософія: навчально-методичний посібник / Віолетта Валеріївна Лаппо. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2013. – 242 с.
5. Онофрійчук О. Філософія: навчально-методичний посібник / О.А. Онофрійчук. – Херсон: Д.С. Грінь, 2014. – 222 с.
6. Основи соціальної філософії: навчальний посібник / В.І. Воловик та ін.; під заг. ред. В.І. Воловика. – Запоріжжя: Просвіта, 2012. – 319 с.
7. Петрук Н. Філософія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Н.К. Петрук, А.Б. Борканюк. – Хмельницький: ХНУ, 2012. – 283 с.
8. Петрушенко В. Філософія: вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії: навчальний посібник / Віктор Петрушенко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 594 с.
9. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти I-IV рівнів акредитації. – Львів: «Новий світ», 2011. – 504 с.
10. Повар А. Філософія: навчально-методичний посібник / А.М. Повар, Т.В. Сулятицька. – Кам'янець-Подільський: Д.Г. Зволейко, 2015. – 163 с.
11. Рижак Л. Філософія: підручник. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 650 с.
12. Рьод В. Шлях філософії: XIX-XX століття: посібник / Вольфганг Рьод;

переклад з німецької М.Д. Култаєвої, В.І. Кебуладзе, В.М. Терлецького. – Київ: Дух і літера, 2010. – 366 с.

13. Скринник М. Філософія: навчальний посібник / Михайло Скринник, Лілія Фльорко, Микола Фльорко. – Львів: Ліґа-Прес, 2015. – 477 с.

14. Сосна В. Філософія: навчальний посібник. / В.П. Сосна. Вид. 2-ге, випр. – Хмельницький: ХНУ, 2009. – 386 с.

15. Тімченко О. Філософія: навчальний посібник для студентів усіх напрямів підготовки / О.П. Тімченко та ін.; за заг. ред. О.П. Тімченка. – Львів: Растр-7, 2015. – 359 с.

Допоміжна

1. Бабич В. Основы современной онтологии: методология, проблемы, перспективы: монографія / В.П. Бабич. – Х. : ИНЖЭК, 2006. – 295 с.

2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття: вибрані філософські етюди / Андрій Баумейстер. – Київ: Дух і літера, 2012. – 473 с.

3. Бойченко М. Системний підхід у соціальному пізнанні: ціннісні та функціональні аспекти: монографія / Михайло Іванович Бойченко. – Київ: Промінь, 2011. – 319 с.

4. Бучин О. Онтологія: навчальний посібник / О.П. Бучин; Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. – Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2009. – 107 с.

5. Кравець М. Проблема пізнання та самопізнання в історії філософії: збірник наукових праць / Мирослав Кравець. – Львів: Ліґа-Прес, 2012. – 142 с.

6. Мінаков М. Історія поняття досвіду: монографія / М.А. Мінаков; Національний університет «Києво-Могилянської академії». – Київ: Парапан, 2007. – 378 с.

7. Мондін Б. Онтологія і метафізика / Баттіста Мондін; переклад з італійської Богдана Завідняка. – Жовква: Місіонер, 2010. – 282 с.

8. Сакун А. Евристика сучасності: знання, інновація, творчість: монографія / А.В. Сакун. – Київ : Книга, 2015. – 351 с.

9. Соболев О. Постмодерн і майбутнє філософії / О.М. Соболев; Національна академія наук України, Інститут філософії. – Київ : Наукова думка, 1997. – 185 с.

10. Щукін Є. Основні напрямки сучасної філософії: феноменологія, психоаналіз, екзистенціалізм, герменевтика, структуралізм, постструктуралізм: навчальний посібник / Є.О. Щукін, О.В. Патлайчук, І.Є. Чугуєва. – Миколаїв: Видавництво НУК ім. адм. Макарова, 2009. – 115 с.

Першоджерела, рекомендовані для прочитання

1. Августин Аврелій. Сповідь / святий Августин ; пер. з латини Ю. Мушака. – Львів: Свічадо, 2008. – 355 с.

2. Гуссерль Е. Досвід і судження. Дослідження генеалогії логіки. – К.: ППС-2002, 2009. – 356 с.

3. Дао-Дэ-Цзин / Под ред. В. Антонова. – Одесса: Друк, 2007. – 46 с.

4. Декарт Р. Метафізичні роздуми / Пр. з фр. З. Борисяк та О. Жупанського. – К.: Юніверс, 2000. – 304 с.

5. Делез Ж. Что такое философия? / Жиль Делез, Феликс Гваттари; перевод с французского С.Н. Зенкина. – М.: Институт экспериментальной социологии; СПб.: Алетейя, 1998. – 286 с.
6. Кант И. Критика чистого разума / Иммануїл Кант.; пер. з нім. та примітки Ігоря Бурковського. – К.: Юніверс, 2000. – 500с.
7. Кун Т. Структура научных революций / Томас Кун; пер. с англ. И.З. Налетова. – М.: АСТ: АСТ Москва, 2009. – 317 с.
8. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла: прелюдия к философии будущего / Фридрих Ницше. – Харьков: Фолио, 2013. – 445 с.
9. Платон. Апология Сократа. – С. 3-49. // Платон. Диалоги: пер. С древнегреч. / Платон. – М. : АСТ, 2006. – 237 с.
10. Хайдеггер М. Разговор на проселочной дороге: избранные статьи позднего периода творчества / Мартин Хайдеггер; под ред. А.Л. Доброхотова. – М.: Высшая школа, 1991. – 190 с.